

18. 11. 2024

Prof. dr hab. n. med. Alina Borkowska RND/RDYM-5920-47/24/6/24 Bydgoszcz 17.11.2024

Uniwersytet im Mikołaja Kopernika w Toruniu

Collegium Medicum w Bydgoszczy

Katedra Neuropsychologii Klinicznej

W związku z powołaniem mnie przez Radę Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne pani dr n. społ. Aleksandrze Bali zgodnie z art.219, Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018 r. (z późn. zm.) przedstawiam swoją opinię w tej sprawie. Podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest cykl artykułów na temat: Kompetencje społeczne i jakość życia u pacjentów z lekooporną padaczką skroniową. Postępowanie wszczęto 6.06.2024 r, uchwała nr 412/2024.

***Ocena dorobku naukowego, działalności dydaktycznej i osiągnięcia naukowego
będącego podstawą ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne
dr n. społ. Aleksandry Bali***

1. Informacje ogólne

Pani dr n. społ. Aleksandra Bala w 2007 roku uzyskała dyplom ukończenia studiów magisterskich na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. W 2012 ukończyła studia podyplomowe z Psychologii Klinicznej w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie.

W 2014 roku uzyskała tytuł specjalisty w dziedzinie Psychologii Klinicznej, podspecjalizacji – neuropsychologii, szkolenie specjalizacyjne odbyła w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. W 2013 uzyskała stopień doktora nauk społecznych na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Neuropsychologiczna charakterystyka funkcjonowania poznawczego pacjentów z gruczolakami przysadki mózgowej”, promotorem była Pani prof. Emilia Łojek.

Obecnie pracuje jako starszy asystent w Klinice Neurochirurgii i Neurochirurgii Dziecięcej CSK UCK WUM 2. Jest też adiunktem na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego.

2. Ocena osiągnięcia naukowego pt. Kompetencje społeczne i jakość życia u pacjentów z lekooporną padaczką skroniową.

Na cykl publikacji włączonych w skład osiągnięcia naukowego składa się 6 prac o łącznej punktacji IF: 18,5p, punktacja MEiN 360 (wg obecnej punktacji czasopism 650 p). Prace zostały opublikowane po uzyskaniu stopnia doktora w latach 2016-2024 w znaczących dla dziedziny i dyscypliny naukowej reprezentowanej przez Kandydatkę recenzowanych czasopismach naukowych z listy filadelfijskiej. W czterech z nich jest ona pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym, zaś w dwóch jej wkład był znaczący.

Celem badań prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego była ocena wybranych aspektów poznania społecznego oraz jakości życia u pacjentów z lekooporną padaczką skroniową. Jest to istotny z punktu widzenia naukowego i klinicznego nurt badań światowych.

Na osiągnięcie składają się prace:

1. Okruszek, Ł., Bala, A., Wordecha, M., Jarkiewicz, M., Wysokiński, A., Szczepocka, E., Piejka, A., Zaborowska, O., Szantroch, M., Rysz, A., Marchel, A. (2017). Social cognition in neuropsychiatric populations: a comparison of theory of mind in schizophrenia and mesial temporal lobe epilepsy. *Scientific Reports*, 7, 484. (IF = 4,12; 40pkt MEiN)
2. Okruszek, Ł., Bala, A., Dziekan, M., Szantroch, M., Rysz, A., Marchel, A., Hyniewska, S. (2017). Gaze matters! The effect of gaze direction on emotional enhancement of memory for faces in patients with mesial temporal lobe epilepsy. *Epilepsy & Behavior*, 72, 35-38. (IF = 2,60; 25pkt MEiN)
3. Bala, A., Okruszek, Ł., Piejka, A., Głębicka, A., Szewczyk, E., Bosak, K., Szantroch, M., Hyniewska, S., Rysz, A., Marchel, A. (2018). Social Perception in Mesial Temporal Lobe Epilepsy: Interpreting Social Information From Moving Shapes and Biological Motion. *The Journal of Neuropsychiatry and Clinical Neurosciences*, 30 :228-235. (IF = 1,97; 30pkt MEiN)
4. Bala, A., Olejnik, A., Mojżeszek, M., Rysz, A., & Kunert, P. (2024). Navigating Social Waters: Understanding Theory-of-Mind Challenges in Patients with Mesial Temporal Lobe Epilepsy. *Journal of Clinical Medicine*, 13(5), 1410. (IF = 3,9; 140 pkt MEiN)

5. Bala, A., Szantroch, M., Gleinert, A., Rysz, A., Marchel, A. (2016). Differences in quality of life of women and men with drug resistant epilepsy in Poland. *Epilepsy & Behavior*, 60, 94-98. (IF = 2,61; 25pkt MEiN)
6. Bala, A., Olejnik, A., Kułak, M., Rysz, A., Dziedzic, T., Nowak, A., Marchel, A., & Kunert, P. (2024). Determinants of the Quality of Life in Patients with Drug-Resistant Temporal Lobe Epilepsy: A Comparison of the Results before and after Surgery. *Brain Sciences*, 14(3), 241. (IF = 3,3; 100 pkt MEiN)

W pierwszej pracy opublikowanej Scientific Reports pt. "Social cognition in neuropsychiatric populations: a comparison of theory of mind in schizophrenia and mesial temporal lobe epilepsy" badano zdolności rozpoznawania emocji i mentalizowania na podstawie zdjęć przedstawiających okolicę oczu z wykorzystaniem narzędzia Reading Mind in the Eyes Test (RMET), oraz Testu Łączenia Punktów i Symboli Cyfr, do oceny szybkości psychomotorycznej, uwagi przestrzennej i funkcji wykonawczych. Dokonano porównania poziomu rozpoznawania emocji i mentalizowania pomiędzy osobami z padaczką skroniową z ogniskiem padaczkowym w okolicy przyśrodkowej płata skroniowego, chorymi na schizofrenię i osobami zdrowymi. Wykazano istotne różnice pomiędzy badanymi grupami w zakresie wykonania stosowanych testów. Na podstawie uzyskanych danych wykazano obecność zaburzeń rozpoznawania emocji i mentalizowania u pacjentów z padaczką oraz brak zależności opisanych zmian z obniżeniem sprawności funkcji poznawczych, co wskazuje na inne mechanizmy etiologiczne tych zaburzeń. Ponadto stwierdzono podobne nasilenie zaburzeń poznania społecznego u pacjentów z padaczką i u chorych na schizofrenię. W obu grupach zaobserwowano zmiany funkcjonalne przyśrodkowych obszarów skroniowych co wskazuje na znaczenie tych okolic mózgu w organizacji neuronalnego podłoża zaburzeń rozpoznawania emocji i mentalizowania w badanych grupach klinicznych. Jest to obserwacja bardzo istotna, zwłaszcza, że zmiany te nie były zależne od nasilenia stwierdzonych dysfunkcji poznawczych.

Druga publikacja pt. „Gaze matters! The effect of gaze direction on emotional enhancement of memory for faces in patients with mesial temporal lobe epilepsy”, opublikowanej w *Epilepsy & Behavior* badano wpływ ładunku emocjonalnego na wzmocnienie procesu zapamiętywania. Założono, że reakcje na obserwowane emocje twarzy mają znaczenie dla ukierunkowania uwagi i samopoczucia osoby patrzącej. Badaniem objęto chorych z lekooporną padaczką skroniową leczonych tylko

farmakologicznie, leczonych operacyjnie przez przednią lobektomię skroniową oraz osoby zdrowe. W eksperymencie wykorzystano zestaw 64 zdjęć przedstawiających twarze emocjonalnie neutralne, wyrażające strach i złość. Zadaniem badanych była ocena płci obserwowanych twarzy, a następnie przypomnienie sobie i rozpoznanie widzianych twarzy spośród innych, co było zasadniczym celem badania.

Wykazano, że zdrowe osoby lepiej zapamiętywały twarze wyrażające emocje, natomiast pacjenci z padaczką lepiej zapamiętywali twarze osób patrzących w bok, zaś ekspresja emocjonalna była tu nieznacząca. Również lateralizacja ogniska padaczkowego i rodzaj leczenia nie miały wpływu na uzyskane wyniki. Wykazano zatem, że osoby z padaczką rzadziej kierują się emocjonalnym charakterem bodźca, i częściej przypisują znaczenie bodźcom mniej istotnym z punktu widzenia komunikacji międzyludzkiej. Praca ta wnosi więc nowe informacje pozwalające na lepsze zrozumienie mechanizmów zaburzeń relacji społecznych, gdzie dla chorych na padaczkę rozpoznanie emocji może mieć kluczowe znaczenie.

Kolejna publikacja pt. „Social Perception in Mesial Temporal Lobe Epilepsy: Interpreting Social Information From Moving Shapes and Biological Motion” porusza problem percepcji społecznej. Zbadano pacjentów z padaczką skroniową lekooporną z ogniskiem padaczkowym w okolicy przyśrodkowej płata skroniowego leczonych farmakologicznie, operacyjnie (lobektomia skroniowa) i porównano ich wyniki z wynikami osób zdrowych. Pacjenci z padaczką uzyskali znacznie gorsze wyniki we wszystkich testach. Co ciekawe spostrzegali oni prezentowane aktywności jako interakcje i komunikację tam, gdzie obiektywnie ich nie było. Gorzej odczytywali intencje ludzi na podstawie rozumienia gestów i ruchów ciała i nadinterpretowali zachowania innych. Badanie to istotnie pogłębiło wiedzę na temat natury i uwarunkowań zaburzeń komunikacji u pacjentów z padaczką, przekładających się na trudności komunikacji w bezpośrednim kontakcie z ludźmi.

Publikacja nr 4. „Navigating Social Waters: Understanding Theory-of-Mind Challenges in Patients with Mesial Temporal Lobe Epilepsy” dotyczy badań nad teorią umysłu, która jest jedną z najbardziej eksplorowanych w neuronauce światowej. Jest to badanie na ile człowiek jest zdolny do wyobrażania sobie co inna osoba może myśleć, czuć i zrobić, a także czy rozumie perspektywę innej osoby. Obserwujemy dynamiczny rozwój tych badań u ludzi zdrowych i z dysfunkcjami OUN o różnym charakterze, na co pozwoliło m.in. zastosowanie nowoczesnych technik funkcjonalnych badania mózgu. Pacjenci z padaczką uzyskali istotnie gorsze wyniki, w porównaniu z osobami

zdrowymi prawie we wszystkich parametrach zadań dotyczących teorii umysłu. Wykazano, że pacjenci z padaczką skroniową mogą popełniać liczne błędy w rozumieniu intencji innych ludzi, gorzej rozumieć ich emocje i czyny. Znacznie gorzej też rozumieją komunikaty ukryte „między wierszami” i kontekst emocjonalny komunikatów społecznych. Mają też gorsze zdolności przewidywania emocji i reakcji innych ludzi.

Publikacja 5. pt. „Differences in quality of life of women and men with drug resistant epilepsy in Poland” przedstawia wyniki badań nad jakością życia pacjentów z padaczką. W badaniu zastosowano kwestionariusz jakości życia w padaczce QOLIE-31-P, zbadano poziom wykonania zadań w Skali Inteligencji Wechslera – WAIS-R oraz nasilenie objawów depresji Skalą Depresji Hamiltona (HRSD). Wyniki kobiet i mężczyzn nie różniły się istotnie w skali jakości życia, ale u kobiet nie stwierdzono zależności pomiędzy zmiennymi klinicznymi i demograficznymi a jakością życia, zaś zależności takie zaobserwowano u mężczyzn (znaczące było nasilenie depresji). Niezależnie od płci stwierdzono zależność pomiędzy wyższym nasileniem depresji a gorszą jakością życia (szczególnie dobrostanu emocjonalnego oraz energii/zmęczenia).

Podobną tematykę porusza ostatnia praca z cyklu habilitacyjnego, pt. „Determinants of the Quality of Life in Patients with Drug-Resistant Temporal Lobe Epilepsy: A Comparison of the Results before and after Surgery”. Badano tu jakość życia pacjentów z lekooporną padaczką skroniową leczonych operacyjnie w kontekście czynników demograficznych i klinicznych. Badane parametry oceniano przed i po operacji, a także porównano wyniki uzyskane przez pacjentów z korzystnym i niekorzystnym efektem operacji. Pacjenci z korzystnym wynikiem operacji prezentowali lepszą jakość życia niż chorzy z niekorzystnym efektem, co nie jest zaskoczeniem. Badano różne aspekty jakości życia (Energia, Dobrostan Emocjonalny, Funkcjonowanie Społeczne, Funkcjonowanie Poznawcze, Wpływ Leków, Obawy związane z napadami, Stres) więc ci chorzy, którzy mieli mniej lub łagodniejsze objawy kliniczne zauważyli korzystną zmianę. Prezentowali też niższe nasilenie lęku i depresji. Zaobserwowano też, że na jakość życia związaną z funkcjonowaniem społecznym miały wpływ inne czynniki, jak częstość napadów, wiek zachorowania na padaczkę, a także nasilenie lęku i depresji.

Podsumowując tę część recenzji stwierdzam, że cykl prac jest powiązaną spójną całością tematyczną, dotyczącą różnych aspektów funkcjonowania psychologicznego i społecznego pacjentów z padaczką. Opisano zarówno problemy pacjentów w kontaktach

społecznych, które wynikają z zaburzeń procesów leżących u podstaw poznania społecznego, jak zdolność rozpoznawania emocji, mentalizowania, rozpoznawania intencji, rozumienia komunikatów niewerbalnych, rozumienia komunikatów werbalnych wyrażonych nie wprost, a także wyobrażenia sobie emocji i zachowań ludzi w sytuacjach społecznych. Przeanalizowano zależności z czynnikami klinicznymi, gdzie podniesiono wagę depresji i lęku oraz skuteczności leczenia (zwłaszcza operacyjnego) w nasileniu trudności poznania społecznego. Zastosowano nowatorskie metody badawcze z zakresu neuronauki, a prace opublikowano w znaczących recenzowanych pismach o zasięgu międzynarodowym. Jest to istotny wkład w rozwój neuronauki, a dodatkowym atutem jest fakt, że prace są nowatorskie w badaniach światowych nad padaczką skroniową, również lekooporną. Ponadto wykonane zostały w znakomitym ośrodku naukowym z wieloletnią tradycją w opracowywaniu i stosowaniu nowoczesnych technik badań w neuronauce, szczególnie z wykorzystaniem funkcjonalnego neuobrazowania.

3. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowych

3.1. Publikacje

Punktacja całości dorobku naukowego wynosi 64,681 p. IF i 1775 p. MEiN.

Pierwsze prace Pani dr Aleksandry Bali pochodzą z 2008 roku (doniesienia konferencyjne), a opublikowane prace w formie pełnotekstowych artykułów z 2010 roku. Jej zainteresowania badawcze koncentrowały się na kilku nurtach związanych z szeroko rozumianą neuropsychologią i neuronauką, które to kierunki rozwija do dnia dzisiejszego. Biorąc pod uwagę tematykę jej prac badawczych i staży naukowych można powiedzieć, że konsekwentnie rozwija badania z zakresu neuronauki w powiązaniu z praktyką kliniczną. Widoczny jest systematyczny Jej rozwój, zaś aktywność istotnie wzrosła po uzyskaniu stopnia doktora. Świadczy to o jej dojrzałości naukowej, systematyczności i otwartym umyśle oraz umiejętności eksploracji istotnych –również z punktu widzenia klinicznego- nowych wyzwań badawczych.

Początkowe prace dotyczyły zaburzeń poznawczych u pacjentów z chorobami kardiologicznymi, zakażonych wirusem HIV, zespołem Cushinga, padaczką, nowotworami OUN, a także wymagających operacji neurochirurgicznych. Kolejny temat to prace nad znaczeniem diagnostycznym stosowanych metod badawczych, jak np. metody diagnostyki w neurochirurgii, znaczenie próby Wady w określaniu dominacji półkulowej dla procesów językowych, zalety i ograniczenia

śródooperacyjnego mapowania okolic elokwentnych mózgu podczas operacji neurochirurgicznych. Kolejny obszar zainteresowań to relacje pomiędzy bólem i depresją, jakością życia i predyktorami poprawy funkcjonalnej pacjentów, leczonych z powodu chorób OUN zarówno operacyjnie, jak i farmakologicznie. Kolejny kierunek badań dotyczy komunikacji w ujęciu współczesnych możliwości badawczych z zakresu neuronauki, szczególnie przy zastosowaniu badań funkcjonalnego rezonansu magnetycznego, Kandydatka była współautorem opracowania protokołów badań, w tym metod stymulacji w trakcie skanowania FMRI. Widać również, że od wielu lat szczególnie interesowała się badaniami u chorych z padaczką skroniową, co znalazło odzwierciedlenie w tematyce cyklu prac zgłoszonych we wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Opublikowała 6 rozdziałów w monografiach, 18 artykułów naukowych pełnotekstowych, w tym dwa przed doktoratem i 16 po doktoracie. Przed doktoratem zaprezentowała 9 doniesień zjazdowych, 6 na konferencjach krajowych i 3 na międzynarodowych. Po uzyskaniu stopnia doktora prezentowała 32 wystąpienia na konferencjach krajowych, była też zapraszana na wykłady przez towarzystwa naukowe. Na konferencjach międzynarodowych zaprezentowała 39 doniesień.

3.2. Granty

Pani dr Aleksandra Bala realizuje lub realizowała projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych.

Obecnie jest kierownikiem grantu finansowanego przez Narodowego Centrum Nauki, Miniatura 7 – „Wybór strategii radzenia sobie z bólem a subiektywna ocena nasilenia dolegliwości bólowych i ich wpływ na funkcjonowanie poznawcze pacjentów z dyskopatią lędźwiową” (kierownik grantu) nr 2023/07/X/HS6/00360

Granty zakończone:

1. Projekt finansowany w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza: działania VI.1: „Wzmacnianie i rozwój współpracy pomiędzy Uniwersytetem Warszawskim oraz Warszawskim Uniwersytetem Medycznym w procesie federalizacji”, „Badanie wzorca zmian strukturalnych i czynnościowych w odniesieniu do funkcjonowania poznawczego u pacjentów lekooporną padaczką skroniową – analiza interdyscyplinarna” (kierownik grantu z ramienia Uniwersytetu Warszawskiego); kierownikiem grantu z ramienia Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego był dr hab. n. med. Tomasz Dziedzic) nr BOB-661-328/221

2. Wykonawca w grantie nr II.N.03 „Metoda rozpoznawania stopnia zmęczenia i obniżenia uwagi na podstawie oceny funkcjonowania pracownika oraz analizy sygnałów EEG”. Projekt realizowany w latach 2017-2019 w ramach części B programu wieloletniego NCBiR „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” - IV etap. Koordynator programu Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (umowa PW - CIOP: TP-53/2017/PW-PB). Kierownik projektu: dr hab. inż. Dariusz Sawicki prof PW.
 3. Wykonawca w grantie nr II.N.02. pt. Opracowanie metody wieloźródłowej projekcji scen świetlnych i obrazów 2D jako narzędzia do tworzenia środowiska semi-cave wykorzystywanego w badaniach psychofizjologii widzenia”. Projekt realizowany w ramach Programu Wieloletniego pn. Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” etap IV: okres realizacji 2017- 2019, finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za pośrednictwem NCBiR.
 4. Współpraca przy realizacji grantu KBN (N402 044 32/I354; Klinika Neurochirurgii WUM; Kierownik: Prof. dr n.med. Andrzej Marchel) Projekt realizowano w latach: 2007-2010
 5. Współpraca przy realizacji grantu MNiSW nr 1 H01F037 26 (Wydział Psychologii UW; Kierownik: Prof. dr hab. Tytus Sosnowski). Projekt realizowano w latach: 2005-2006
- 4. Ocena informacji o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej**

Kandydatka realizuje badania we współpracy z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. W Polsce współpracuje z naukowcami z Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, Instytutu Psychologii Polskiej Akademii Nauk, Instytutu Psychiatrii i Neurologii, Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Politechniki Warszawskiej. Zaznaczyć należy, że w wyniku tej współpracy powstały znaczące dla nauki publikacje.

Podjęła też współpracę naukową z badaczami z University of Bath, Department of Psychology, Bath, United Kingdom, a badania dotyczyły tematów prac wchodzących w skład prezentowanego osiągnięcia naukowego – czyli „Social cognition and emotion

processing in epilepsy". Efektem tych wspólnych badań są dwie prace wchodzące w skład osiągnięcia naukowego.

Ponadto Kandydatka realizuje projekt dotyczący kompetencji społecznych i rozpoznawania emocji przez pacjentów z padaczką we współpracy z badaczkami z Uniwersytetu Karola w Pradze – Aleną Javurkovą i Radosławą Raudenską. Projekt ten jest w trakcie realizacji.

Ten wymóg uważam za w pełni spełniony, zaś wysoka renoma ośrodków, z którymi Badaczka współpracuje daje nadzieję na dalszy dynamiczny rozwój na najwyższym poziomie światowym z korzyścią dla Niej samej i dla nauki polskiej.

5. Staże kliniczne

Oprócz staży naukowych Kandydatka odbyła szereg staży klinicznych kształcących jej umiejętności diagnostyczne i kliniczne, związane z wykonywanym przez Nią zawodem. Dotyczyły one diagnostyki neuropsychologicznej i terapii kognitywnej u pacjentów w różnym wieku, z chorobami psychicznymi, neurologicznymi, w tym u osób starszych z otępieniem. Staże te realizowała IV Klinice Psychiatrycznej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w Pracowni Neuropsychologii Rozwojowej, w Klinice Neurochirurgii Centrum Zdrowia Dziecka - Zakładzie Rehabilitacji Onkologicznej, w Centrum Onkologii, Klinice Psychiatrii Wieku Rozwojowego w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, Oddziale Neurologii Szpitala Wolskiego, w Instytucie Kardiologii, w Pracowni Rehabilitacji Neuropsychologicznej II Kliniki Neurologicznej Instytutu Psychiatrii i Neurologii, w Pracowni Badania Pamięci przy Oddziale Alzheimerowskim szpitala MSW, w Klinice Neurologii Dzieci i Młodzieży Instytutu Matki i Dziecka, w Pracowni Psychologicznej Samodzielnego Publicznego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Warszawie.

Tematyka staży naukowych krajowych i zagranicznych oraz kształcenie i zawodowych umiejętności praktycznych jest zgodna z prowadzonymi przez Nią kierunków badań naukowych. Świadczy to o dużym zaangażowaniu Kandydatki w rozwój umiejętności niezbędnych w rozumieniu, planowaniu i realizacji własnych samodzielnych badań mających przełożenie na praktykę kliniczną, bardzo potrzebnych z punktu widzenia nowego podejścia do diagnozy i spersonalizowanej terapii pacjentów z chorobami OUN.

6. Pozostała działalność

6.1. Recenzje: wykonała liczne recenzje prac dla znaczących pism naukowych, jak Journal of Neuro-Oncology, Clinical Endocrinology, PLoS One, Scientific Reports, Neurological Sciences, Journal of the Neurological Sciences, Advances in Cognitive Psychology, Annals of Clinical and Translational Neurology, Frontiers in Oncology, Therapeutic Advances in Neurological Disorders, Medicine. Od 2023 roku pełni funkcję Review Editor i Topic Editor w czasopiśmie Frontiers in Psychology – sekcja: Neuropsychology

6.2. Członkostwo w pracy towarzystw naukowych : Kandydatka jest członkiem dółch towarzystw naukowych: Polskie Towarzystwo Neuropsychologiczne i International Neuropsychological Society

6.3. Popularyzacja nauki

Pani dr Aleksandra Bała posiada dokonania popularyzujące naukę. Założyła i współprowadzi dwie strony na Facebooku przybliżające społeczeństwu wiedzę na temat neuropsychologii, skierowaną do pacjentów, ich rodzin i medyków. Występowała w kilku audycjach radiowych na temat neuropsychologii, również tę wiedzę przybliżyła w artykule popularno-naukowym. Wygłosiła wykład na popularnonaukowej konferencji internetowej: „Zespół Chiari i jamistość rdzenia. Webinarium dla Pacjentów” zorganizowanym przez Klinikę Neurochirurgii WUM. Współorganizowała stanowisko Wydziału Psychologii UW podczas „XX Pikniku Naukowego Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik” o tematyce: Zdrowie.

7. Działalność dydaktyczna i organizacyjna

7.1. Działalność dydaktyczna

Pani dr Aleksandra Bała posiada bogate doświadczenie dydaktyczne w kształceniu studentów polsko i anglojęzycznych, jak też osób specjalizujących się i młodych naukowców. Prowadzi zajęcia dydaktyczne z neuropsychologii dla studentów Wydziału Psychologii studiujących na studiach w języku polskim oraz studentów anglojęzycznych. Są to zajęcia: Neurosurgical diseases from the perspective of clinical neuropsychology, From Symptom to Diagnosis - Methods of Neuropsychological Evaluation in a Neurosurgery Clinic, Neuropsychologia kliniczna dla początkujących, Neuropsychologia medyczna, Biologiczne mechanizmy zachowania, Od objawu do diagnozy - metody neuropsychologicznej oceny pacjenta w oddziale neurochirurgicznym, Testowe metody oceny

neuropsychologicznej, Choroby OUN i ich wpływ na funkcjonowanie człowieka z perspektywy neuropsychologii klinicznej, Diagnostyka neuropsychologiczna w klinice neurochirurgii, wprowadzenie do neuropsychologii. Została przez studentów uhonorowana nagrodą dla najlepszego prowadzącego zajęcia fakultatywne w roku 2010/2011.

Była promotorem 34 prac magisterskich i recenzentem 12 prac z obszaru neuropsychologii. Prowadziła wykłady specjalizacyjne z zakresu neuropsychologii dla osób specjalizujących się w psychologii klinicznej. Zajęcia prowadzi od 2015 w ośrodkach krajowych, mających akredytację CMKP na prowadzenie szkolenia specjalizacyjnego z Psychologii Klinicznej. Jest też, lub była, kierownikiem specjalizacji 11 psychologów specjalizujących się w psychologii klinicznej. Uczestniczyła w szkoleniu lekarzy specjalizujących się w neurochirurgii, gdzie miała wykłady na zaproszenie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Neurochirurgów w ramach Polskiej Szkoły Neurochirurgii. Była też promotorem pomocniczym w jednym przewodzie doktorskim.

7.2.Działalność organizacyjna:

Działalność organizacyjna Pani dr Bali dotyczy jej działalności na forum Uczelni oraz – wspomnianej już działalności organizacji szkoleń specjalizacyjnych. Od 2017 pełni funkcję Pełnomocnika Dziekana Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego ds. Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Matematyczno-Przyrodniczych, od 2017 jest członkiem Komisji ds. Badań i Finansowania na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, od 2008 zaangażowana jest w organizację praktyk z neuropsychologii klinicznej i sprawuje opiekę nad studentami w Klinice Neurochirurgii Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego WUM.

7.3.Pozostałe dokonania: Kandydatka odbyła wiele kursów praktycznych z zakresu neuropsychologii, metodologii badań naukowych, pozyskiwania zewnętrznych środków na badania naukowe, czy dydaktyki szkoły wyższej.

Za działalność naukową otrzymywała wielokrotnie nagrody Rektora.

8. Wnioski końcowe

Dorobek Habilitantki spełnia wszelkie wymogi niezbędne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne zgodnie z art.219, Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 20 lipca 2018 r. (z późn. zm.). Jej rozwój naukowy jest systematyczny i konsekwentny, zaś dokonania naukowe stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny. Dorobek ma ogromną wartość poznawczą i aplikacyjną, prace zostały opublikowane w znaczących pismach o międzynarodowym zasięgu. Dzieło, stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego powstało na bazie wieloletnich badań Autorki, m.in. realizowanych dzięki grantom naukowym i współpracy międzynarodowej w interdyscyplinarnych zespołach badawczych. Potwierdza to Jej wysoką klasę naukową, a także rokuje na dalszy dynamiczny rozwój jako samodzielnego badacza. Habilitantka w dotychczasowej pracy skoncentrowała się na umacnianiu swojej pozycji naukowej i rozwoju reprezentowanego przez Nią istotnego obszaru badawczego. Jestem przekonana, że na jej dojrzałość naukową wpłynęła praca w renomowanym ośrodku naukowym oraz współpraca ze znakomitymi przedstawicielami neuropsychologii i neuronauki polskiej.

Uważam, że wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest w pełni zasadny. Zwracam się zatem do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z wnioskiem o nadanie Pani Aleksandrze Bali stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne.

Prof. dr hab. n.med. Alina Borkowska

Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

Colegium Medicum w Bydgoszczy, Wydział Nauk o Zdrowiu

Katedra Neuropsychologii Klinicznej